

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

E
Batch 2020-21

परीक्षा : मे - २०२२

द्वितीय वर्ष

सत्र - ३

विषय:- ग्रामीण समाजशास्त्र (SC-302)

दिनांक: २५/०५/२०२२

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.३०

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ खालील संकल्पना स्पष्ट करा. (कोणत्याही १०) (२०)

१. ग्राम म्हणजे काय ?
२. ग्रामीण समाजशास्त्र म्हणजे काय ?
३. स्वातंत्र्यपूर्व काळात भारतीय ग्रामीण समाज कसा होता ?
४. ग्रामीण समाजाचा मुख्य व्यवसाय कोणता ?
५. सहकार
६. सहकारी चळवळ
७. समुदाय म्हणजे काय ?
८. बलुतेदारी म्हणजे काय ?
९. नागरीकरण म्हणजे काय ?
१०. नगरवाद म्हणजे काय ?
११. सामाजिक गतिशीलता म्हणजे काय ?
१२. शेती क्रांती

प्रश्न २ टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) (२०)

१. ग्रामीण नागरी सातत्य
२. समुदाय विकास योजनेची उद्दिष्टे
३. जातिव्यवस्था आणि आर्थिक जीवन
४. कुटुंबवाद
५. आपसंबंध व्यवस्था

प्रश्न ३ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (४५)

१. विविध काळातील ग्रामीण समाजाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
२. ग्रामीण समुदायाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
३. भारतातील सहकारी चळवळीच्या यशापयशाची चर्चा करा.
४. समुदाय विकास योजनेचा ग्रामीण जीवनावरील प्रभाव स्पष्ट करा.

प्रश्न ४ दिर्घ निबंध / सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) (१५)

१. ग्रामीण कुटुंबाची वैशिष्ट्ये मांडा.
२. ग्रामीण जीवनात धर्माची भूमिका स्पष्ट करा.

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
B.A. – SOCIAL SCIENCES
EXAMINATION: MAY - 2022
SECOND YEAR
SEMISTER - III
Sub: Rural Sociology (SC-302)

Date: 25 /05/2022

Total marks: 100

Time: 2.00 pm to 5.30 pm

Instructions: 1) Attempt all questions

-
- Q.1. Explain the concept. (Any 10) (20)**
1. What is gram ?
  2. What is rural sociology ?
  3. How was rural society in India before independence?
  4. What is the main occupation of rural society ?
  5. Co-operation
  6. Co-operative movement
  7. What is community ?
  8. What is Balutedari ?
  9. What is Urbanization?
  10. What is Urbanism ?
  11. What is social mobility ?
  12. Agricultural revolution
- Q.2. Write short notes. (Any Four) (20)**
1. Rural Urban continuum
  2. Objectives of community development programme
  3. Caste system and rural economic life
  4. Familism
  5. Kinship system
- Q.3. Answer the following questions in brief. (Any Three) (45)**
1. Explain in detail the nature of rural society in different times.
  2. Write in detail the characteristics of rural community ?
  3. Discuss success and failure of co-operative movement in India.
  4. Explain impact of community development programme on rural life.
- Q.4. Essay type/ Open ended question. (Any One) (15)**
1. Write in detail the characteristics of rural family.
  2. Elaborate on role of religion in rural life.